

**Protokoll fra kontrollutvalgets møte
tirsdag 17.12.2013**

Til stede: Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Fra kontrollutvalgets sekretariat: Sekretariatsleder Reidar Enger og konsulent Kristin Lehre

Fra Kommunerevisjonen: Kommunerevisor Unn Helen Aarvold, avdelingsdirektør Lars Normann Mikkelsen, seniorrådgiver Kristin Skaane (sak 98), førsterevisor Mathias Brynildsen Reinart (sak 99), seniorrådgiver Stig Eliassen (sak 100), seniorrådgiver Per-Jarle Stene (sak 101), revisjonsrådgiver Frode Grønvold (sak 101), førsterevisor Truls Asle Hørlyk Stende (sak 102), revisjonsrådgiver Ellen Halsbog Lange (sak 103), revisjonsrådgiver Ingunn Mansås Kjærstad (sak 105)

Sak	Side
97/13 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 19. november 2013	2
98/13 Rapport 15/2013 Anskaffelser i Undervisningsbygg Oslo KF	2
99/13 Rapport 16/2013 Forvaltning av utplasserte kunstverk	4
100/13 Rapport 17/2013 Standpunktkarakterer i videregående skole – likebehandles elevene?	6
101/13 Rapport 18/2013 Eierskapskontroll i Oslo Vei AS	8
102/13 Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 13/2011 Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall	10
104/13 Oppsummering av revisjon av beboerregnskaper for 2012	13
105/13 Orientering om dom i sivil sak mellom byggmester Harald Langemyhr AS og Oslo kommune	15

97/13

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 19. november 2013

Sendt til arkiv

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Protokollen ble godkjent.

98/13

Rapport 15/2013 Anskaffelser i Undervisningsbygg Oslo KF

Sendt til kultur- og utdanningskomiteen

Kopi til byråden for kultur og næring, Undervisningsbygg Oslo KF, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av innkjøp utført av Undervisningsbygg Oslo KF. Undersøkelsen ble vedtatt av kontrollutvalget 29.01.2013 (sak 11) og tilhører fokusområdet anskaffelser og kontraktsoppfølging i overordnet plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av bystyret 13.06.2012 (sak 165).

I undersøkelsen har Kommunerevisjonen kontrollert om Undervisningsbygg har overholdt anskaffelsesregelverket. Til sammen 14 anskaffelser har blitt vurdert med grunnlag i en rekke delproblemstillinger som dekker flertallet av trinnene i en innkjøpsprosess.

Rapport 15/2013 *Anskaffelser i Undervisningsbygg Oslo KF* viser at Undervisningsbygg har gjennomført en rekke av trinnene i innkjøpsprosessene i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kommunerevisjonen fant også avvik, hvorav noen av alvorlig eller vesentlig karakter.

Kommunerevisjonen har anbefalt at Undervisningsbygg iverksetter tiltak for å etterleve regelverket på de punktene det er konstateret brudd, herunder bruddene knyttet til kvalifikasjons- og dokumentasjonskrav, anskaffelseskomité og meddelelsesbrev.

Undervisningsbygg er uenig i Kommunerevisjonens vurderinger og konklusjoner når det gjelder de to avvikene som er ansett som de alvorligste. Innsigelsene har ikke medført endringer i Kommunerevisjonens vurderinger og konklusjoner på disse punktene.

Generelt har Undervisningsbygg gitt uttrykk for at rapporten er et godt redskap for foretakets videre arbeid på området. Foretaket har allerede gjort endringer når det gjelder standard tildelingsbrev og anskaffelsesprotokoll. Undervisningsbygg har også opplyst at foretaket vil

innarbeide nye retningslinjer i løpet av året som bedre ivaretar dokumentasjon av kvalifikasjonsvurderingen. Når det gjelder øvrige brudd, blant annet brudd knyttet til opprettelse av anskaffelseskomité, har foretaket ikke opplyst om konkrete tiltak.

Byråden for kultur og næring har forutsatt at Undervisningsbygg selv iverksetter tiltak for å følge anskaffelsesreglene samt at dette følges opp løpende av styret i foretaket. Byråden har videre opplyst at han vil be styret redegjøre for dette på foretaksmøter.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 15/2013 *Anskaffelser i Undervisningsbygg Oslo KF* viser at Undervisningsbygg har gjennomført en rekke av trinnene i innkjøpsprosessene i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kommunerevisjonen fant også avvik, hvorav noen av alvorlig eller vesentlig karakter. Kontrollutvalget har også merket seg at Undervisningsbygg Oslo KF har gjort endringer i sine maler for tildelingsbrev og anskaffelsesprotokoll, samt at foretaket i løpet av året vil innføre nye retningslinjer for at kvalifikasjonsvurderingen skal bli bedre dokumentert i fremtidige anskaffelser.

Kontrollutvalget forutsetter at foretaket også vurderer tiltak på de øvrige punktene hvor det i rapporten er konkludert med brudd på regelverket.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 05.12.2013 m/vedlegg

Forslag:

Anne H. Rygg (H) fremmet følgende endringsforslag til kommunerevisorens forslags første setning (endringen kursivert):

... viser at Undervisningsbygg har gjennomført hoveddelen av trinnene i innkjøpsprosessene...

Votering:

Kommunerevisorens forslag med Anne H. Ryggs endringsforslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 15/2013 *Anskaffelser i Undervisningsbygg Oslo KF* viser at Undervisningsbygg har gjennomført hoveddelen av trinnene i innkjøpsprosessene i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Kommunerevisjonen fant også avvik, hvorav noen av alvorlig eller vesentlig karakter. Kontrollutvalget har også merket seg at Undervisningsbygg Oslo KF har gjort endringer i sine maler for tildelingsbrev og anskaffelsesprotokoll, samt at foretaket i løpet av året vil innføre nye retningslinjer for at kvalifikasjonsvurderingen skal bli bedre dokumentert i fremtidige anskaffelser.

Kontrollutvalget forutsetter at foretaket også vurderer tiltak på de øvrige punktene hvor det i rapporten er konkludert med brudd på regelverket.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

99/13

Rapport 16/2013 Forvaltning av utplasserte kunstverk

Sendt til kultur- og utdanningskomiteen

Kopi til byråden for byutvikling, byråden for eldre, byråden for helse og sosiale tjenester, byråden for kultur og næring, byråden for miljø og samferdsel, Kulturetaten, 20 bydeler, etater og foretak omfattet av undersøkelsen, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Rapport 16/2013 *Forvaltning av utplasserte kunstverk* er resultatet av en utvidet oppfølgingsundersøkelse etter rapport 4/2008 *Forvaltning av utplassert kunst*. Undersøkelsen er forankret i kontrollutvalgets vedtak av 18.06.2013 (sak 67), og tilhører fokusområdet *Virksomhetsstyring og investeringskontroll*, jf. bystyrets vedtak om *Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2012–2016* av 13.06.2012 (sak 165).

Oslo kommunes kunstsamlinger omfatter betydelig verdier, inkludert ca. 18 000 kunstverk som er utplassert i de enkelte virksomhetene. Bystyret vedtok 27.08.2003 (sak 251) *Instruks for forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter* med formål å sikre at disse kunstverkene tas hånd om på en betryggende måte. Kommunerevisjonen har høsten 2013 undersøkt om gjeldende instruks ble etterlevd i Kulturetaten og i 20 andre kommunale virksomheter.

Undersøkelsen omfattet dokumentanalyser, intervjuer i Kulturetaten, utsendelse av en spørreundersøkelse til de 20 utvalgte virksomhetene og gjennomgang av rapportering om kunstverk i 46 virksomheters årsberetninger for 2012.

Rapporten viser at forvaltningen av utplasserte kunstverk i 2013 på noen områder hadde blitt bedre siden 2008. Det var samtidig fortsatt til dels store mangler og forbedringsmuligheter. Dette gjaldt både for Kulturetaten og for en rekke av de undersøkte virksomhetene.

Kulturetaten hadde fortsatt ikke et fullstendig og oppdatert register over utplasserte kunstverk. Dette medførte blant annet at det ikke var mulig å si hvor mange kunstverk som ble forvaltet av virksomhetene som ble undersøkt. Flere av de tiltakene Kulturetaten varslet i etterkant av rapport 4/2008 var ikke gjennomført. Det gjaldt tiltak knyttet til blant annet revidering av instruksene, utarbeidelse av låneavtaler og informasjonsopplegg til virksomhetene. En rekke av de undersøkte virksomhetenes oversikt over og kontroll med kunstverk var fortsatt for svak, og oppfylte på flere punkter ikke instruksens krav, deriblant kravet om årlig kontroll med

kunstverkene. Undersøkelsen viste dessuten at ikke alle virksomheter meldte fra til Kulturetaten om endringer ved kunstverkene, slik de skulle.

Kommunerevisjonen konkluderer med at det samlet sett ikke var tilfredsstillende forvaltning av kunstverk utenfor museene i Oslo kommune, herunder oversikt over eller kontroll med kunstverkene. Dette medførte blant annet at kunstverk kunne gå tapt uten at det ble registrert.

Rapporten ble sendt til uttalelse til byråden for kultur og næring og Kulturetaten. De undersøkte virksomhetene og deres respektive byråder fikk rapporten til orientering med mulighet til å avgi uttalelse.

Byrådsavdeling for kultur og næring skriver at den i hovedsak slutter seg til rapportens anbefalinger, og at den vil følge opp rapporten overfor Kulturetaten og andre byrådsavdelinger. Byrådsavdelingen varsler også at den vil gjennomgå instruksene og aktuelle regelverk knyttet til dette i løpet av 2014.

I sin uttalelse skriver Kulturetaten at manglene og svakhetene rapporten peker på, er i overensstemmelse med etatens egne erfaringer med etterlevelse av instruksene. Etaten viser til flere tiltak som allerede er eller vil bli iverksatt, blant annet et prosjekt for å sortere og tilstandsregistrere de flyttbare kunstverkene utplassert i kommunens virksomheter. De meldte tiltakene er etter Kommunerevisjonens mening relevante med hensyn til å forbedre forvaltningen av utplasserte kunstverk.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at rapport 16/2013 *Forvaltning av utplasserte kunstverk* viser at det fortsatt var til dels store mangler og forbedringsmuligheter knyttet til forvaltningen av utplasserte kunstverk i Oslo kommune. Til tross for forbedringer på noen områder siden 2008, var det samlet sett ikke tilfredsstillende forvaltning av kommunens kunstverk utenfor museene. Utvalget understreker at manglende oversikt over og kontroll med kunstverk blant annet medfører at kunstverk kan gå tapt uten at det blir registrert.

Kontrollutvalget merker seg at Byrådsavdeling for kultur og næring og Kulturetaten melder relevante tiltak. Utvalget forutsetter at varslede tiltak nå gjennomføres uten unødig opphold, og ber byråden for kultur og næring orientere utvalget om status for gjennomføringen av tiltak innen utgangen av 2014.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapport 16/2013 *Forvaltning av utplasserte kunstverk* til orientering.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 06.12.2013 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget merker seg at rapport 16/2013 *Forvaltning av utplasserte kunstverk* viser at det fortsatt var til dels store mangler og forbedringsmuligheter knyttet til forvaltningen av utplasserte kunstverk i Oslo kommune. Til tross for forbedringer på noen områder siden 2008, var det samlet sett ikke tilfredsstillende forvaltning av kommunens kunstverk utenfor museene. Utvalget understreker at manglende oversikt over og kontroll med kunstverk blant annet medfører at kunstverk kan gå tapt uten at det blir registrert.

Kontrollutvalget merker seg at Byrådsavdeling for kultur og næring og Kulturetaten melder relevante tiltak. Utvalget forutsetter at varslede tiltak nå gjennomføres uten unødig opphold, og ber byråden for kultur og næring orientere utvalget om status for gjennomføringen av tiltak innen utgangen av 2014.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapport 16/2013 *Forvaltning av utplasserte kunstverk* til orientering.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

100/13

Rapport 17/2013 Standpunktkarakterer i videregående skole – likebehandles elevene?

Sendt til kultur- og utdanningskomiteen

Kopi til byråden for kunnskap og utdanning, Utdanningsetaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Rapport 17/2013 *Standpunktkarakterer i videregående skole – likebehandles elevene?* er et resultat av en forvaltningsrevisjon forankret i kontrollutvalgets vedtak av 29.01.2013 (sak 11), jf. fokusområdet *Myndighetsutøvelse og brukertilpassede tjenester*, og bystyrets vedtak om *Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon* av 13.06.2012 (sak 165).

Hovedproblemstillingen i undersøkelsen har vært om det er vesentlig og systematisk variasjon mellom de videregående skolene med hensyn til forskjeller mellom standpunkt- og eksamenskarakterer som kan tyde på elever ikke likebehandles med elever ved andre skoler.

Kommunerevisjonen har analysert karakterdata innhentet fra Utdanningsetatens IT-system SATS. Datamaterialet besto av eksamenskarakterer og standpunktkarakterer for 29 fylkeskommunale videregående skoler i Oslo, i fagene norsk skriftlig (ikke sidemål), engelsk skriftlig og matematikk, for perioden 2006/07–2011/12. Kommunerevisjonen har beregnet gjennomsnittlige forskjeller mellom standpunkt- og eksamenskarakterer for hver av skolene,

og utarbeidet et sett indikatorer som samlet viste hvilke skoler som lå systematisk over eller under gjennomsnittlig forskjell for alle skolene.

For alle skolene som slo ut på indikatorene, er det gjennomført robusthetsanalyser. I disse analysene er det tatt hensyn til variasjoner mellom skolene blant annet når det gjelder fordelingen av karakterdata i de ulike årene og de ulike fagene, og om eleven fulgte yrkesrettet utdanningsprogram.

Undersøkelsen viste at flere skoler samlet sett hadde gjennomsnittlige forskjeller mellom standpunkt- og eksamenskarakterer som varierte vesentlig og systematisk fra både andre skoler og fra gjennomsnittlig forskjell for alle skolene.

Etter Kommunerevisjonens mening tyder undersøkelsen på at flere skoler hadde en vurderingspraksis som førte til at elever ikke fikk samme standpunktkarakterer som elever med samme kompetanse ved andre skoler. Disse elevene ble i så fall ikke likebehandlet.

De påviste forskjellene mellom skolene kan også bety at statistikk over skolers gjennomsnittlige standpunktkarakter i ulike fag er mindre egnet som styringsinformasjon enn det som ellers ville være tilfelle.

Byråden for kunnskap og utdanning skriver i sin uttalelse til rapporten at det er kjent fra tidligere at det er forskjeller mellom skoler når det gjelder avvik mellom standpunkt- og eksamenskarakterer og viser til at Utdanningsetaten har iverksatt en rekke tiltak for å støtte skolene. Byråden skriver at rapporten vil bli brukt som grunnlag for videre arbeid med tiltak for å sikre lik vurderingspraksis på de videregående skolene i Oslo.

Utdanningsetaten skriver i sin uttalelse at rapporten peker på utfordringer som etaten er kjent med, og at det over tid er iverksatt flere tiltak for å støtte skolene og lærerne i deres arbeid med elevvurdering. Utdanningsetaten viser til flere pågående og planlagte tiltak. Kommunerevisjonen vurderer at tiltakene er relevante i lys av rapportens anbefaling.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 17/2013 *Standpunktkarakterer i videregående skole – likebehandles elevene?* viser at flere skoler samlet sett hadde gjennomsnittlige forskjeller mellom standpunkt- og eksamenskarakterer som varierte vesentlig og systematisk fra både andre skoler og fra gjennomsnittlig forskjell for alle skolene.

Etter utvalgets mening tyder undersøkelsen på at flere skoler hadde en vurderingspraksis ved fastsetting av standpunktkarakter som førte til at elever ikke ble likebehandlet med elever fra andre skoler.

Kontrollutvalget understreker at standpunktkarakterene til elever som går ut av videregående skole, er av stor betydning for opptak til videre studier, og at variasjonene i vurderingspraksis også kan redusere kvaliteten på karakterstatistikk som er viktig styringsinformasjon om skolene.

Utvalget merker seg at byråden for kunnskap og utdanning og Utdanningsetaten viser til relevante pågående og planlagte tiltak.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 06.12.2013

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 17/2013 *Standpunktkarakterer i videregående skole – likebehandles elevene?* viser at flere skoler samlet sett hadde gjennomsnittlige forskjeller mellom standpunkt- og eksamenskarakterer som varierte vesentlig og systematisk fra både andre skoler og fra gjennomsnittlig forskjell for alle skolene.

Etter utvalgets mening tyder undersøkelsen på at flere skoler hadde en vurderingspraksis ved fastsetting av standpunktkarakter som førte til at elever ikke ble likebehandlet med elever fra andre skoler.

Kontrollutvalget understreker at standpunktkarakterene til elever som går ut av videregående skole, er av stor betydning for opptak til videre studier, og at variasjonene i vurderingspraksis også kan redusere kvaliteten på karakterstatistikk som er viktig styringsinformasjon om skolene.

Utvalget merker seg at byråden for kunnskap og utdanning og Utdanningsetaten viser til relevante pågående og planlagte tiltak.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

101/13

Rapport 18/2013 Eierskapskontroll i Oslo Vei AS

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en utvidet eierskapskontroll i Oslo Vei AS og vurdert om ansvarlig byråd har utøvd kommunens eierinteresser i Oslo Vei AS i samsvar med bystyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring.

Undersøkelsen ble bestilt 12.12.2012 ved bystyrets behandling av spørsmålet om avvikling av Huken pukk- og asfaltverk (sak 336). Kontrollutvalget besluttet undersøkelsen i møtet 29.01.2013 (sakene 3 og 11), jf. også behandlingen i samferdsels- og miljøkomiteen 13.02.2013 (sak 14). Undersøkelsen er videre forankret i bystyrets vedtak av 13.06.2012 (sak 164), Plan for selskapskontroll 2012–2016.

Kommunerevisjonen har utført en begrenset kontroll av den formelle gjennomføringen av generalforsamlinger, behandling av vedtekter, mål og strategier, bruk av valgkomité, utnevning og godtgjørelse til styre, og en nærmere kontroll av eierskapsutøvelsen i og utenom generalforsamling ved gjennomgang av et utvalg saker av antatt størst interesse å få belyst for kontrollutvalget og bystyret. De aktuelle sakene er:

- inngåelse og utvidelse av leieavtalen om Huken pukk- og asfaltverk, herunder stopp i uttak av stein
- avvikling av Huken pukk- og asfaltverk, herunder oppsigelse av leiekontrakten
- Paretos økonomiske analyser av Oslo Vei AS i 2012
- refinansieringen av selskapet i 2012
- mottak og innhenting av regnskaps- og økonomidata om Oslo Vei AS i 2012
- byrådets informasjon til bystyret i 2012 om Oslo Vei AS

Kommunerevisjonen har i tillegg beskrevet og i noen grad drøftet etablering og kjøp av selskaper i regi av Oslo Vei AS, og den økonomiske utviklingen i Oslo Vei AS med datterselskaper.

Eierskapskontrollen har ikke omfattet mislighetsrettede kontroller eller selskapskontroll i form av forvaltningsrevisjon av styrets og selskapets ulike disposisjoner.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonen i rapport 18/2013 *Eierskapskontroll i Oslo Vei AS* har pekt på svakheter og mangler ved eierstyringen av Oslo Vei AS. Kontrollutvalget viser for øvrig til konklusjonene i rapporten.

Kontrollutvalget har også merket seg at byråden ikke har kommentert Kommunerevisjonens generelle anbefalinger om god eierstyring, men at byråden vil avvete behandlingen av rapporten før tiltak vurderes og eventuelt iverksettes.

Kontrollutvalget er kjent med at bostyret 18.11.2013 stevnet Oslo kommune med påstand om at kommunen dømmes til å betale erstatning til Oslo Vei AS, dets konkursbo med et beløp fastsatt etter rettens skjønn, oppad begrenset til 500 millioner kroner med tillegg av forsinkelsesrenter.

Kontrollutvalget ber om å bli orientert om utfallet av tingrettens behandling og om byrådets kommentarer til Kommunerevisjonens anbefalinger.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret merker seg at Kommunerevisjonen i rapport 18/2013 *Eierskapskontroll i Oslo Vei AS* har pekt på svakheter og mangler ved eierstyringen av Oslo Vei AS.

Bystyret tar for øvrig kontrollutvalgets vedtak og rapport 18/2013 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 09.12.2013 m/vedlegg
- Bostyrers stevning til Oslo Tingrett av 18.11.2013
- Bostyrers udaterte innberetning til Oslo Byfogdembete

Møte ble besluttet lukket ved behandling av saken under henvisning til kommuneloven § 31 nr. 5.

Saken ligger til fortsatt behandling i kontrollutvalget. Det ble besluttet å innkalle byråden for kultur og næring i forbindelse med videre behandling av saken i neste møte.

102/13

Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 13/2011 Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall

Sendt til samferdsels- og miljøkomiteen

Kopi til byråden for miljø og samferdsel, Renovasjonsetaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

I tråd med kontrollutvalgets vedtak av 27.08.2013 (sak 76) har Kommunerevisjonen gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter rapport 13/2011 *Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall*. Undersøkelsen faller inn under fokusområdet *Miljø og bærekraftig byutvikling i Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2012-2016* som bystyret behandlet 13.06.2012 (sak 165).

Oppfølgingsundersøkelsen har vært rettet mot Byrådsavdeling for miljø og samferdsel og Renovasjonsetaten. Den er basert på oversendt dokumentasjon, skriftlige redegjørelser og intervjuer. Undersøkelsen viser at Renovasjonsetaten hadde iverksatt flere relevante tiltak, blant annet forbedret opplæring av personalet, noe som kan bidra til å forhindre at farlig avfall blir sortert feil. Etaten hadde også iverksatt relevante tiltak knyttet til risikoanalyser, rydding rundt miljøstasjonene, batterikasser og mottak av farlig avfall fra virksomheter. Renovasjonsetatens prognoser viser ifølge etatens tertialrapporteringer at den ligger an til å komme godt innenfor måltallet for 2013 for maksimal andel farlig avfall i avfallsstrømmer der farlig avfall ikke skal forekomme.

Renovasjonsetaten hadde ikke prioritert å utbedre sikkerheten ved mottaket for farlig avfall i Vårveien 53, men opplyste at mottaket etter planen skulle flyttes i begynnelsen av 2014.

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel hadde fulgt opp Renovasjonsetatens arbeid med farlig avfall, og opplyste at en gjennomgang av blant annet Renovasjonsetatens internkontrollsystem snarlig ville bli ferdigstilt. Byrådsavdelingen skulle følge opp eventuelle svakheter som kom frem i gjennomgangen, om det var behov for det. Videre hadde Renovasjonsetaten rapportert til byrådsavdelingen om blant annet arbeidet med å registrere mengden farlig avfall i egne avfallsstrømmer. Innen 31.12.2013 skulle det foreligge en rapport om dette med anbefalinger om hvordan Renovasjonsetaten skulle håndtere dette videre.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 13/2011 *Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall* viser at Renovasjonsetaten hadde iverksatt flere relevante tiltak, blant annet knyttet til opplæring av personalet, risikoanalyser og mottak av farlig avfall fra virksomheter.

Kontrollutvalget merker seg at Renovasjonsetaten ikke har prioritert å utbedre anlegget for mottaket for farlig avfall i Vårveien 53, men at etaten opplyste at dette mottaket var planlagt flyttet i begynnelsen av 2014.

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel hadde fulgt opp etatens arbeid med farlig avfall, og opplyste at en gjennomgang av blant annet Renovasjonsetatens internkontrollsystem snarlig ville bli ferdigstilt.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 13/2011 til orientering.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 06.12.2013

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 13/2011 *Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall* viser at Renovasjonsetaten hadde iverksatt flere relevante tiltak, blant annet knyttet til opplæring av personalet, risikoanalyser og mottak av farlig avfall fra virksomheter.

Kontrollutvalget merker seg at Renovasjonsetaten ikke har prioritert å utbedre anlegget for mottaket for farlig avfall i Vårveien 53, men at etaten opplyste at dette mottaket var planlagt flyttet i begynnelsen av 2014.

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel hadde fulgt opp etatens arbeid med farlig avfall, og opplyste at en gjennomgang av blant annet Renovasjonsetatens internkontrollsystem snarlig ville bli ferdigstilt.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 13/2011 til orientering.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

103/13

Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2011 Kvalitet i sykehjem – Smestadhjemmet

Sendt til helse- og sosialkomiteen

Kopi til byråden for eldre, Sykehjemsetaten, alle bydelsutvalgene ved tilsynsutvalgene for institusjoner, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2011 *Kvalitet i sykehjem – Smestadhjemmet*, jf. kontrollutvalgets vedtak i møte 27.08.2013, sak 76. Undersøkelsen tilhører fokusområdet *Myndighetsutøvelse og brukertilpassede tjenester i Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2012-2016* som bystyret behandlet 13.06.2012, sak 165.

I oppfølgingsundersøkelsen er det undersøkt om Sykehjemsetaten og Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester har iverksatt tiltakene som de meldte i uttalelsene til rapport 16/2011. I tillegg har Kommunerevisjonen undersøkt om Sykehjemsetaten har iverksatt tiltak som kunne bidra til læringseffekter av rapport 16/2011 utover Smestadhjemmet etter innspill fra kontrollutvalget ved behandlingen av sak 76/2013.

Oppfølgingsundersøkelsen er blant annet basert på redegjørelser fra Sykehjemsetaten og byrådsavdelingen og oversendt dokumentasjon på iverksatte tiltak fra Sykehjemsetaten.

Oppfølgingsundersøkelsen viser at Sykehjemsetaten hadde iverksatt relevante tiltak i tråd med det etaten varslet i rapport 16/2011. Sykehjemsetaten opplyste blant annet at Gerica og Kvalitetslosen hadde blitt tatt i bruk på hele Smestadhjemmet, det var utarbeidet overordnede opplæringsplaner, det var opprettet en tverrfaglig fagavdeling, norskkompetansen blant ansatte hadde blitt kartlagt og fulgt opp m.m. Når det gjelder dokumentasjon av legemiddelhåndtering, var det iverksatt tiltak både på Smestadhjemmet og sentralt i Sykehjemsetaten. Likevel ble en del av dokumentasjonen fortsatt arkivert i medisinerperm. Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester opplyste at Sykehjemsetaten var fulgt opp gjennom styringsdialogen, uten at det forelå skriftlig dokumentasjon på dette.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2011 *Kvalitet i sykehjem – Smestadhjemmet* viser at Sykehjemsetaten har opplyst om en rekke tiltak i tråd med det som ble varslet i rapport 16/2011. Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester opplyser at den har fulgt opp etaten gjennom styringsdialogen.

Kontrollutvalget forutsetter at Sykehjemsetaten gjennomfører tiltak for å sikre at all dokumentasjon av legemiddelhåndtering på Smestadhjemmet gjøres i Gericca.

Kontrollutvalget tar for øvrig oppfølgingsundersøkelsen etter rapport 16/2011 til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 06.12.2013

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2011 *Kvalitet i sykehjem – Smestadhjemmet* viser at Sykehjemsetaten har opplyst om en rekke tiltak i tråd med det som ble varslet i rapport 16/2011. Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester opplyser at den har fulgt opp etaten gjennom styringsdialogen.

Kontrollutvalget forutsetter at Sykehjemsetaten gjennomfører tiltak for å sikre at all dokumentasjon av legemiddelhåndtering på Smestadhjemmet gjøres i Gericca.

Kontrollutvalget tar for øvrig oppfølgingsundersøkelsen etter rapport 16/2011 til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

104/13

Oppsummering av revisjon av beboerregnskaper for 2012

Sendt til arkiv

Kopi til helse- og sosialkomiteen, byråden for helse og sosiale tjenester, byråden for eldre, Sykehjemsetaten, Velferdsetaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen legger med dette fram en orientering om resultatene etter revisjon av beboerregnskaper for 2012. Slike regnskap skal føres for alle beboere som bor i kommunale institusjoner og som ikke er i stand til å disponere sine midler. Bestemmelser om disponering er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven § 6-8 og i *Forskrift om disponering av kontantytelser fra folketrygden under opphold i sykehjem og boform med heldøgns omsorg og pleie § 2-2*. Det vises også til *Instruks for disponering av økonomiske midler tilhørende tjenestemottaker i institusjon og utenfor institusjon samt håndtering av tjenestemottakeres egne midler*.

At beboere ikke er i stand til å disponere sine egne midler, skal dokumenteres av lege. Med utgangspunkt i oversikter over beboere med slikt legevedtak, har Kommunerevisjonen revidert 278 beboerregnskaper ved 22 av Sykehjemsetatens sykehjem. I tillegg er åtte beboerregnskaper ved boliger som er underlagt Velferdsetaten revidert. Det er skrevet egne brev og revisjonsberetninger for alle de reviderte sykehjemmene/boligene.

Antall reviderte beboerregnskaper har vist følgende utvikling de senere år:

	2008	2009	2010	2011	2012
Sykehjemsetaten	382	362	346	310	278
Bydeler og Velferdsetaten (Storbyavdelingen tom. 2011)	36	27	17	12	8
SUM	418	389	363	322	286

Ved revisjon av beboerregnskapene har Kommunerevisjonen lagt vekt på kontinuitet og gyldighet i regnskapsføringen med særlig vekt på dokumentasjon av utgiftene. Det er også kontrollert at regelverk er etterlevet. Kontrollene av det enkelte regnskap har bestått i kontroll av at

- utgående saldo i regnskapet 31.12.2011 stemmer med inngående saldo 01.01.2012 (kontinuitet)
- utgående saldo i regnskapet 31.12.2012 stemmer med bankkontoutskrifter
- midler utover ¾ G er overført til særskilt bankkonto slik forskriften § 2-6 angir
- trygdemidler er inntektsført
- utgiftsbilag er attestert av to ansatte og vedrører beboeren
- regnskapene er korrekt avsluttet

I oppsummeringsbrevet av 08.10.2013 til Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester er det rapportert at det er få mangler ved beboerregnskapene for 2012. Følgende svakhet er tatt opp:

Bankfullmakter

Ved de fleste sykehjemmene er det to eller flere personer som har bankfullmakt. Ved halvparten av sykehjemmene har – i henhold til instruksen – to personer bankfullmakt i fellesskap. Det blir imidlertid mer og mer vanlig å bruke nettbank. Etter det vi har sett er det i hovedsak bare én som har bankfullmakt ved bruk av nettbank. Dette er en generell svakhet som er tatt opp muntlig med regnskapsførerene, men det er ikke nevnt i brevene til det enkelte sykehjem. Å ha bankfullmakt alene – som er tilfelle ved halvparten av sykehjemmene – er ikke i tråd med instruksen. Det bør også etableres arbeidsdeling slik at den som belaster

nettbanken er en annen person enn den som fører beboerregnskapet. Dette er svakheter som medfører større risiko for feil, og er ikke i tråd med instruksen.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester har i brev av 18.11.2013 svart at det er planlagt å revidere instruksen i 2014, og at det i den sammenheng vil bli sett på hvordan instruksen kan presiseres bedre når det gjelder bankfullmakter ved nettbankbruk.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oppsummering av revisjon av beboerregnskapene for 2012 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 03.12.2013

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oppsummering av revisjon av beboerregnskapene for 2012 til orientering.

105/13

Orientering om dom i sivil sak mellom byggmester Harald Langemyhr AS og Oslo kommune

Sendt til arkiv

Kopi til finanskomiteen, byråden for kultur og næring, Omsorgsbygg Oslo KF, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen orienterte kontrollutvalget om tiltale i Langemyhr-saken 28.10.2012 i sak 79 og om dom i straffesak 27.03.2012 i sak 36. Langemyhr og/eller Byggmester Harald Langemyhr AS ble da dømt for brudd på arbeidsmiljøloven på grunn av standarden på boforholdene på Økern, overtredelse av bokføringsloven og merverdiavgiftsloven. Han, selskapet og/eller medtiltalte Rafal Goran ble frikjent for bedrageri og forsøk på bedrageri

mot Oslo kommune, ligningsloven og arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid, sikring og standard på boforhold på Sinsen.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens sak om Oslo tingretts dom mot Byggmester Harald Langemyhr AS mv. knyttet til rehabiliteringsoppdrag for Omsorgsbygg Oslo KF til orientering.

Kontrollutvalget ber om å bli underrettet om resultatet av erstatningssaken mellom Oslo kommune og Langemyhr/Byggmester Harald Langemyhr AS.

Oslo tingrett avsa dom i erstatningssaken 31. oktober 2013. Dommen er uttrykt vedlegg til saken. Omsorgsbygg Oslo KF har sendt en orientering til utvalget hvor det fremkommer at foretaket i hovedsak har fått medhold. Brevet følger som vedlegg til saken.

Byggmester Harald Langemyhr AS (BHL) hadde fremmet to typer krav:

- tap på grunn av manglende overholdelse av avtalen mellom selskapet og kommunen, også benevnt sluttoppgjør i entreprise (i kontrakt)
- et krav basert på alminnelig erstatningsrett på grunn av uaktsomhet (utenfor kontrakt).

Bakgrunnen for sistnevnte krav var at BHL mente at kommunen hadde opptrådt klanderverdig idet de hevet kontrakten, stengte byggeplassen og anmeldte BHL til politiet. Kravet utenfor kontrakt var kr. 200 millioner.

Kommunen hadde motkrav basert på dagmulkter, overfakturering på grunn av urasjonell drift og fordyrende ferdigstillelse av prosjektene.

Krav utenfor kontrakt:

Byggmester Harald Langemyhr AS (BHL) fikk ikke medhold i kravet om erstatning utenfor kontrakt. Dommen sier:

Med de opplysningene som framkom i PwC-rapporten og som bygger på intervjuer av polske ansatte, kan retten ikke se at det var uaktsomt av kommunen å anmelde BHL til politiet.

Krav i kontrakt:

Retten legger til grunn at det forelå vesentlig mislighold av avtalen på grunn av brudd på lønns- og arbeidsforhold, men at kommunen likevel ikke kunne heve kontrakten med øyeblikkelig virkning.

Bruddene på arbeidsmiljøloven er alvorlige (...). Særlig er bruddene på arbeidstidsbestemmelsene omfattende og grove (...). Retten mener at uansett forholdene samlet var av en slik karakter og omfang at de oppfyller kriteriene for sosial dumping.

Retten la likevel til grunn at det ikke forelå hevingsrett idet avtalen, som var inngått mellom BHL og Oslo kommune, stilte krav om at leverandøren skulle få en mulighet til å rette mangler innen en viss frist. Kommunen ble ikke hørt med at manglene ikke var mulig å rette. Dette kontraktspunktet ble endret da Oslo kommune inngikk kontrakt med leverandøren som ferdigstilte prosjektet.

Retten la videre til grunn at BHL hadde drevet byggarbeidene urasjonelt, men at dette ikke er et forhold som ga hevingsadgang. BHL fikk derimot redusert antall fakturerte timer.

Kommunen kunne fått ytterligere reduksjon på tak-arbeidene på Økern sykehjem dersom de på et tidligere tidspunkt hadde tatt forbehold om at de ville påberope urasjonell drift i sluttoppgjøret.

Også etter at formannstimene er hensyntatt er BHLs timetall så ekstraordinært høyt at det må legges til grunn urasjonell drift. Til sammenligning er det antatt i kommentaren til NS 8405 punkt 31.2 andre ledd at en overskridelse av kostnadsoverslag med 15 % kan anses som vesentlig.

BHL ble tilkjent erstatning for ikke betalte fakturaer, dog med fradrag for ekstraavgifter grunnet urasjonell drift, vederlag for tilbakeholdt utstyr og positiv kontraktsinteresse. BHL ble ikke tilkjent erstatning for utgifter knyttet til juridisk bistand og medierådgivning. BHL ble også dømt til å betale dagmulkt knyttet til Økern sykehjem, men ikke Sinsen barnehage.

Dommen konkluderer med at kommunen, etter justert tilgodehavende for regningsarbeid, dagmulkt, tilbakebetalingskrav og utgifter til sideentreprenør, skal betale BHL kr. 13 828 218 samt renter.

Idet ingen av partene vant saken fullt ut må partene dekke egne saksomkostninger.

Dommen ankes ikke.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens sak om Oslo tingretts dom av 31.10.2013 i sivil sak mellom Byggmester Harald Langemyhr og Oslo kommune til orientering.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 09.12.2013 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

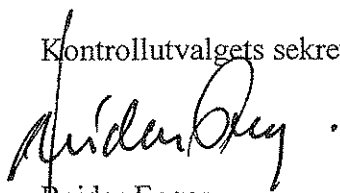
Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens sak om Oslo tingretts dom av 31.10.2013 i sivil sak mellom Byggmester Harald Langemyhr og Oslo kommune til orientering.

Eventuelt

1. Bystyret vedtok i sitt møte 20.11.2013 kontrollutvalgets innstilling om ansettelse av Unn Helen Aarvold som kommunerevisor i Oslo.
2. Ved behandlingen av budsjettet for 2014 vedtok bystyret gjennomføring av forvaltningsrevisjon av Sykehjemsetaten med sikte på styrker og svakheter i dagens system og belyse hvilken ansvarsfordeling mellom etaten og bydelene som gir best kvalitet og mest effektiv ressursutnyttelse. Kommunerevisjonen vil legge fram skisse til denne revisjonen i plansaken til januarmøtet eller i egen sak.
3. Kommunerevisoren opplyste at stillingen som avdelingsdirektør i Avdeling for regnskapsrevisjon er utlyst.

Kontrollutvalgets sekretariat, 19.12.2013

Reidar Enger
sekretariatsleder